raadsvoorstel

Agendapunt 2024, nr. VIa-pm
Zaaknummer 2271904
Te behandelen door G.E. Visser

Onderwerp: Concept jaarstukken 2023 en concept begroting 2025 Omgevingsdienst Achterhoek

Aan de raad,

Inleiding
Voor u liggen de concept jaarstukken 2023 en de begroting 2025 van de Omgevingsdienst Achterhoek. Vaststelling van de (definitieve) jaarrekening en begroting geschiedt door het algemeen bestuur (AB) van de ODA op 4 juli. Op grond van de artikelen 28 en 29 van de gemeenschappelijke regeling ODA worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hierover een zienswijze in te dienen.

Voorstel
1. Ten aanzien van de concept jaarstukken 2023 Omgevingsdienst Achterhoek geen zienswijze in te dienen.
2. Ten aanzien van de concept begroting 2025 Omgevingsdienst Achterhoek een zienswijze in te dienen met de opdracht aan de Omgevingsdienst Achterhoek om bij de opstelling van de definitieve begroting 2025 en verder te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden.

Relatie met (huidig) beleid
De ODA is op 1 april 2013 van start gegaan en behandelt voor de partners (gemeenten en provincie) die aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht (milieudeel), toets meldingen, houdt toezicht en handhaaft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daarnaast adviseert de ODA gemeenten en provincie (op verzoek) bij de opstelling van beleid en bij specifieke ontwikkel- of uitvoeringsprojecten.

Beoogd(e) effect(en)
Een inhoudelijke en financiële beoordeling van de concept jaarstukken 2023 en de concept begroting 2025 van de ODA om te bepalen of uw raad gebruik wil maken van de mogelijkheid tot indienen van een zienswijze.

Argumenten
Ad 1.Concept Jaarstukken 2023 ODA
Naast het uitvoeren van het Wabo takenpakket heeft het jaar 2023 bij de ODA opnieuw in het teken gestaan van de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. De aandacht voor milieu neemt toe. Daarbij geeft de ODA aan dat het werkveld steeds complexer wordt. Dit komt door razendsnelle ontwikkelingen in de samenleving. Er worden veel nieuwe producten en technieken ontwikkeld. Helaas zitten daar soms ‘bijwerkingen’ aan voor milieu en gezondheid die pas na verloop van tijd aan het licht komen. Een voorbeeld hiervan zijn Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).

Onder het Interbestuurlijk Programma VTH stelstel zijn robuustheidscriteria ontwikkeld. De staatssecretaris heeft de Omgevingsdiensten gevraagd om voor 1 oktober 2023 een zelftoets te doen en voor 1 april 2024 een plan van aanpak in te dienen om voor 2026 aan deze robuustheidscriteria te voldoen. Het bestuur heeft de zelftoets en het plan van aanpak tijdig bij de staatssecretaris aangeboden en verwacht in de loop van 2024 een reactie hierop. Bestuur en de partners zijn nauw betrokken bij deze ontwikkelingen. Het is dus afwachten hoe het ministerie hierop in 2024 gaat reageren.

De bijdrage van de partners was in 2023 geraamd op € 10.091.000 en komt op rekenbasis € 95.000 hoger uit dan begroot. Dit komt onder andere omdat de vraag vanuit de verschillende partners sterk is toegenomen. De grootste stijging is zichtbaar binnen specialistische adviezen.

Dit is een concept jaarverslag en jaarrekening. De concept jaarrekening sluit met een overschot van € 335.000. Echter is dit een voorlopig resultaat. Het definitieve resultaat zal na afronding van de accountantscontrole in de definitieve jaarstukken worden gepresenteerd. Er zijn nog een aantal aandachtspunten waarover op het moment van schrijven onduidelijkheden zijn, zoals het meenemen van uren en daarmee opbrengsten in de besteding van 2023 voor de specifieke uitkering

energietoezicht. Dit kan een negatieve impact van +/-€80.000 op het resultaat hebben. Als het definitieve resultaat bekend is, zal ook er een voorstel voor de bestemming van dit resultaat volgen.

Hogere bijdrage Winterswijk
Voor Winterswijk blijkt dat de Omgevingsdienst Achterhoek over het jaar 2023 meer producten heeft geleverd dan begroot. Dit komt onder andere door het overhevelen van provinciale inrichtingen naar gemeentelijke inrichtingen. De vergunning-, toezicht- en handhavingstaken voor deze bedrijven komen nu ook voor rekening van de gemeente Winterswijk. Op basis van de werkelijke afname van producten over 2023 is Winterswijk een bijdrage verschuldigd van € 839.000. Begroot voor het jaar 2023 was € 824.000. Een verrekening van dit bedrag zal in 2024 plaatsvinden. De ODA moet de gemeente Winterswijk nog een aangepaste jaarrapportage met een toelichting toesturen.

Het advies is om de raad kennis te laten nemen de concept jaarstukken 2023 ODA en geen zienswijze in te dienen.

Ad 2. Concept Begroting 2025 ODA
Vanwege alle onzekerheden die momenteel rondom de Omgevingsdienst Achterhoek spelen heeft de Omgevingsdienst Achterhoek een beleidsarme begroting opgesteld. Dat betekent dat er los van de gebruikelijke salaris- en prijsindexatie nagenoeg geen nieuw beleid is verwerkt in de begroting van 2025.

Voor de begroting 2025 komen de partners en ODA voor verschillende uitdagingen te staan die financiële consequenties gaan hebben. We hebben het dan over de gevolgen van:
- Het Interbestuurlijk programma versterking VTH stelsel (IBP-VTH), naar aanleiding van het rapport van de commissie Van Aartsen ‘Om de leefomgeving’ loopt tot september 2024 waarbij de doelen eind 2025 gerealiseerd moeten zijn. In 6 pijlers wordt gewerkt aan verbeterplannen. Pijler 1 gaat onder andere over robuustheid. Hiervoor heeft het algemeen bestuur van de ODA voor 1 april 2024 een plan van aanpak ingediend bij de staatssecretaris. De reactie van de staatssecretaris hierop moet nog worden ontvangen.
- De ODA is in 2023 gestart met het opstellen van een nieuwe risicoanalyse. Basis van deze actualisatie is de invoering van de Omgevingswet op Milieubelastende Activiteiten (MBA) in plaats van inrichtingen. Deze nieuwe risicoanalyse gaat als basis dienen voor het handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) 2025 en de daaropvolgende jaren. In de loop van 2024 worden de effecten hiervan bekend voor de begroting 2025.
- Actualisatie van het productenboek. Sommige producten worden opgeknipt in onderliggende onderdelen, ander producten zullen mogelijk vervallen en regiewerk zal daarvoor in de plaats komen. De wijziging leidt tot een veranderde omzetcombinatie van aantallen en productprijzen. Hiermee kan ook de uiteindelijke omzet wijzigen van de ODA. Daarnaast gaat de ODA vanaf de zomer 2024 tijdschrijven. Dit zal ook worden doorvertaald in het productenboek.

De gevolgen van bovengenoemde uitdagingen zijn voor de begroting 2025 lastig in te schatten, maar zullen zeer zeker een financiële impact hebben op de komende jaren. Deze financiële consequenties kunnen niet zomaar worden doorvertaald naar de begroting als dit tot stijging van de gemeentelijke bijdrage gaat leiden. Hiervoor is eerst uitdrukkelijk toestemming van de gemeente nodig. Het is daarom van belang dat bij elke ontwikkeling door de ODA een verantwoording en goedkeuring via de partners en het Algemeen Bestuur ODA wordt gedaan.

De begroting en de meerjarenbegroting zijn sluitend. Het uurtarief stijgt naar € 113,- per uur. Dit is een stijging ten opzichte van 2024 van € 7,-. Het weerstandsvermogen van de ODA is voldoende. Dit is terug te vinden in de begroting 2025 van de ODA.

De bijdrage voor Winterswijk in 2024 is € 856.000 en de begroting 2025 is € 901.400. Ondanks dat er een beleidsarme begroting is opgesteld, stijgt de bijdrage met € 45.400. De verklaring zit hem onder meer in het gevolg van doorvoeren van de loon- en prijsindexatie (o.a. personeelslasten van 6 %), een verhoging van het uurtarief en uitbreiding van de formatie. Gemeenten, zo ook Winterswijk, staan de komende jaren voor grote financiële uitdagingen. Winterswijk heeft er dan ook belang bij dat de ODA de opdracht aanneemt om, ook voor de begroting van 2025 en verder, na te gaan of er bezuinigings-mogelijkheden zijn om de bijdrage te verlagen. Voorgesteld wordt om hiervoor een zienswijze in te dienen.

De ODA is bezig met een wijziging van de organisatiestructuur. Dit leidt tot een stijging van de bijdrage die wordt gevraagd aan de gemeenten ondanks dat sprake is van een beleidsarme begroting. Voorgesteld wordt om de ODA kritisch te laten kijken naar de kosten van de bedrijfsvoering.

Het advies aan de raad is kennis te laten nemen van de concept begroting 2025 ODA en naar aanleiding daarvan een zienswijze in te dienen met de opdracht aan de ODA om voor de begroting

2025 en verder na te gaan of er bezuinigingsmogelijkheden zijn waarmee de bijdrage kan worden verlaagd

Financiële aspecten/risico's

Concept Jaarstukken 2023
Op basis van de werkelijke afname van producten over 2023 is Winterswijk een bijdrage verschuldigd van € 839.000. Voor het jaar 2023 was € 824.000 begroot. Een verrekening van dit bedrag zal in 2024 plaatsvinden. De financiële consequenties zijn verwerkt in de concept jaarrekening 2023 van de gemeente Winterswijk.

Concept Begroting 2025
De bijdrage voor Winterswijk in 2024 is € 856.00. Voor 2025 is € 901.400 begroot. Dit is een stijging van €45.400. De verklaring zit hem onder meer in het gevolg van doorvoeren van de loon en prijsindexatie (o.a. personeelslasten van 6 %), een verhoging van het uurtarief en uitbreiding van de formatie.

Gemeenten, zo ook Winterswijk, staan de komende jaren voor grote financiële uitdagingen. Winterswijk heeft er dan ook belang bij dat de ODA de opdracht aanneemt om, ook voor de begroting van 2025 en verder, na te gaan of er bezuinigingsmogelijkheden zijn en de bijdrage te verlagen. Voorgesteld wordt om hiervoor een zienswijze in te dienen. Als de voorgestelde zienswijze niet leidt tot aanpassingen in de definitieve begroting, moet in de concept begroting 2025 van de gemeente een bedrag van € 901.400 voor de ODA worden opgenomen.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
Gemeenteraden kunnen op grond van artikel 28 en 29 van de gemeenschappelijke regeling ODA een zienswijze indienen ten aanzien van de jaarstukken en begroting van de ODA.

Aspecten van duurzaamheid
n.v.t.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
In het Algemeen Bestuur van de ODA vindt periodiek overleg plaats tussen de ODA en de partners. Daarnaast is er ook een opdrachtgeversoverleg en een financieel overleg tussen de ODA en haar partners.

Vervolgprocedure/evaluatie
Gemeenten kunnen zienswijzen indienen op de voorliggende conceptstukken. Het verzoek van de ODA is om voor 6 juni onze zienswijze in te dienen zodat het DB van de ODA deze mee kan nemen tijdens de voorbereiding van de stukken op 13 juni. Wij hebben de ODA aangeven dat dit niet mogelijk is en dat wij de wettelijke termijn van 12 weken hanteren. Gelet op de voorbereiding van de ODA op 13 juni, sturen wij het collegebesluit wel vast ter informatie aan de ODA toe. Na de behandeling door uw raad worden de definitieve stukken aan de ODA toegestuurd zodat deze meegenomen kunnen worden tijdens de behandeling in het AB van de ODA op 4 juli 2024.

Winterswijk, 27 juni 2024
Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

De loco-secretaris,	de burgemeester,
M. Keur	B.J.J. Bengevoord